

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: Kutsu 17.1.2017

Asia: Lähetekeskustelu ja kuulemistilaisuus akkreditoinnista tietyissä sosiaali- ja terveystal-
veluissa STM:ssä 20.1.2017

Kiitos kutsusta ja mahdollisuudesta osallistua tähän akkreditointivelvoitetta valmistelevaan keskus-
telutilaisuuteen.

*Vanhustyön keskusliitto on maan laajin valtakunnallinen vanhuustyön järjestö, johon kuuluu noin 340 jäsenyhteisöä. Valtaosa liiton jäsenyhteisöistä tuottaa erilaisia vanhustalveluja, kuten asumispa-
lveluja, hoivaa, hoitoa, kuntoutusta ja päivätoimintaa sekä ylläpitää merkittävää määrää vuokra-asun-
toja ikääntyneille ihmisille. Liitto toimii aktiivisesti jäsentensä edunvalvojana, tukijana ja yhteenliitty-
mänä.*

Vanhustyön keskusliitto ry (VTKL) on eri kannanotoissaan pitänyt tärkeänä iäkkäiden ihmisten pa-
velujen laadunhallinnan ja valvonnan kehittämistä palvelujen tuottajien omaehtoisuuteen kannusta-
vaksi ja dokumentoidulla laadulla kilpailuun. Korkeakoulujen vaikuttavuutta on kehitetty jo vuosia
laatukäsikirjoissa kuvattujen toimintaprosessien auditoinnin ja akkreditointien avulla; tästä sekä kan-
sainvälisillä markkinoilla käytettävistä sosiaali- ja terveystalvelujen akkreditoinneista voisi löytyä jo-
tain opittavaa suurehkojen organisaation prosessien akkreditointiin. Yksittäisten suurten organisa-
tioiden, kuten sairaaloiden ja vaativien sosiaalipalvelujen akkreditointi on hyvä ehdotus, mutta ma-
kunta- ja sote-uudistusta ajatellen akkreditointia kannattaisi ulottaa myös vertikaalisen integraation,
asiakasprosessien mukaisesti. Akkreditointikeskusteluun tulisi jo alusta alkaen ottaa mukaan vanhus-
palvelut sekä omana kokonaisuutena että osana suurten organisaatioiden prosesseja.

Pääasiallisimmaksi palvelujen hankintakriteeriksi muodostuneen palvelujen hinnan vuoksi tarvitaan
nykyisiä lupa- ja valvontakäytäntöjä sisällökkäämpää ja palvelujen tuottajien laadunvalvonnan oma-
ehtoisuutta vahvistavia ja laatua dokumentoivia käytäntöjä. Palvelu/asiakassetelien yleistyessä,
mahdollisen valinnanvapauden tai henkilökohtaisen budjetin tullessa vanhustenhuoltoon tulee po-
tentiaaliselle asiakaskunnalle, heidän omaisilleen tai hoitopaikkapäätöstä ohjaaville henkilöille olla
käytössään luotettavaa tietoa eri toimijoiden tuottamasta palvelun laadusta ja sisällöstä. Nykyinen
käytäntö, jossa palvelujen kilpailutuksessa paikkakunnalle tuleva toimija ilmoittaa tuottavansa han-
kintakriteerien mukaisen täyden laadun ilman asianmukaista näyttöä ei ole asianmukainen tae laa-
dusta. Hauraat vanhukset eivät juuri palveluistaan valita ja siten palveluprosessien auditointi toisi
edellytyksiä arvokkaan vanhuuden toteuttamiseen.

Akkreditointijärjestelmän kehittäminen on pitkä prosessi, mihin kannattaa ryhtyä osana maakunnal-
lista sote-alueiden laadunvarmennusta. Akkreditointia edeltää laatukäsikirjojen tekeminen, sisäisiä
auditointeja seuraavat ulkoiset auditoinnit, joiden jälkeen akkreditointi lienee tarkoituksenmukainen
tunnustus asiakaslähtöisyyden ja toimintaprosessien laadukkuudesta ja parhaimmillaan vaikutta-
vuudesta.

Eri sektoreiden laadunhallintajärjestelmien ja auditointien kehittäminen olisi luontevaa samalla, kun saadaan voimaan laki sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta, valvonta- ja palvelujen tuottamisen lupakäytäntöjä ja valvonnan valtakunnallista organisaatiota uudistetaan. Vanhuspalveluja käytännössä tuntevien auditointien valmentaminen ja eri sektoreiden ristiin auditointi lisää osaamista ja tuo parhaimmillaan hyvää yhteiskehittämistä eri sektoreiden välille sekä tuleville sote-alueille yhteistä, dokumentoitavissa olevaa laatua.

Auditointi- ja akkreditointijärjestelmää ei sopine rakentaa siten, että suuret konseptitoimijat laativat keskitetysti laadunhallintajärjestelmän sovellettavaksi kaikissa toimipisteissään, mikä lisäksi edelleen suurtoimijoiden taloudellista kilpailukykyä. Pelkkä laatu- ja sertifikaattijärjestelmä itsessään ei varmista toiminnan laatua, vaikuttavuutta ja koko asiakkuusketjun tarkoituksenmukaisuutta, jos käytännön toimijat eivät ole olleet järjestelmiä kehittämässä ja siten sitoutumassa laadukkaaseen toimintakulttuuriin. Laatu- ja sertifikaattijärjestelmien olemassaolosta huolimatta palvelukulttuuri voi ontua, jos järjestelmiä ei tue yksikön omat, auditoitavissa olevat sisäiset valvontakäytännöt. Palvelukulttuurin aistii yksiköissä käydessä.

Helsingissä, tammikuun 19 päivänä 2017

Vanhustyön keskusliitto –
Centralförbundet för de gamlas väl ry